

DOLGOVI, KI JIH NI MOGOČE ZMAGOVATI

POSOJILA, KI NE BODO ZED. DRŽAVAM NIKOLI POVRNJENA

Evropa zedinjena v eni zahtevi. — Ameriški kongres
vztrajno tirja. — Dolgovi zdaj večji nego bogastva

VPRAŠANJE vojnih dolgov je tesno zvezano z vsemi drugimi gospodarskimi problemi današnjih dni, je dejal na ekonomski konferenci v Londonu zastopnik Anglije, in sekundirali so mu delegati Italije in Francije. Okrog enajst milijard dolarjev znašajo vojni dolgovi evropskih dežel Zedinjenim državam. Tudi vojni dolgovi, ki jih imajo evropske države med seboj, posebno Angliji, so ogromni. Mislili so jih plačevati z nemškimi reparacijami, ki pa so jih na lausanski konferenci pred dobrim letom zastopniki zaveznikov črtali in ob enem so se sporazumeli za taktiko, katere cilj je uveriti Zedinjene države, da Evropa vojnih dolgov ne bo zmogla in jih ne bo nikdar plačala. Zato naj se vsa vojna posojila, ki jih je dala ameriška vlada zaveznikom, enostavno briše. Ameriški mednarodni bankirji s tem predlogom soglašajo, ker žele zavarovati v Evropi svoja privatna posojila. Ampak ameriški kongres in večina ameriškega časnopisja je proti nadaljnim popustom vojnih dolgov in zahtevajo, da jih Zedinjene države neizprosno tirjajo.

Ze prejšnji predsednik Hoover je vsled kritične situacije v Evropi proglasil nad vojnimi dolgovi moratorij, ki je pretekel 15. decembra prošlo leto. Toda na omenjeni datum so plačale svoj obrok le nekatere države. Francija je izjavila, da ničesar ne plača, dokler ji Zed. države dolg temeljito znižajo. Dne 15. junija t. l. je bil po moratoriju drugi obrok za vojne dolgove, in zavezniki bi bili morali plačati Zed. državam 144 milijonov dolarjev na račun vojnih posojil, plačali pa so samo nekaj nad enajst milijonov.

Vojna posojila so bila porabljen v uničevalne in morilne namene — torej v svrhe, ki se nikdar ne izplačajo! Zavezniki so sicer Nemčijo z versailsko pogodbo prisilili, da je obljubila plačati ogromno vojno odškodnino in jo je nekaj let res plačevala v denarju in blagu. Denar so ji v ta namen posojevali ameriški bankirji. Nemčija ga je dala zaveznikom, in zavezniki ameriški vladi. Pa ni šlo in so vprašanje reparacij dvakrat revidirali, predno so zaveznike in ameriška vlada spoznala, da so tudi v revidirani obliki nemške reparacije neizplačljive.

Ameriška vlada, — kar seveda pomeni ameriško ljudstvo, — bo izgubila v vojnih posojilih zaveznikom najmanj deset milijard. Notranji dolg Zedinjenih držav znaša zdaj že dvaindvajset milijard dolarjev, kar je v teh kritičnih časih splošnih gospodarskih polomov vratolomna vsota. Trgovina, poljedelci, posestniki — vse je do vrata zadolženo. Dolžniki vsepovsod tarnajo in zahtevajo olajšave, ali pa enostavno črtanje dolga, da se bi začeli dolžiti znova.

Vzlic svoji zadolženosti, ki je višja kot kdaj poprej razen par let po vojni, pa je vlada te dežele prisiljena najemati nova posojila in ob enem si pomaga z inflacijskimi navedbami, katere pa ji še niso izpolnile nad. Ta ogromna poplava dolgov, ki visoko presega dohodek, je posledica sedanjega ekonomskega sistema,

Kompanije za unije

Tovarne jeklarskega trsta v okrožju Chicago so svojim delavcem sporočile, da naj se organizirajo v svrhu kolektivnih pogajanj, kakor določa novi zakon za reguliranje industrije. Koliko bodo take "unije" vredne za delavce, je seveda vprašanje.

Znižanja in zvišavanja plač

Predsedniki ameriških železnic, ki prejemale od \$60,000 pa do \$150,000 na leto plače in nekateri tudi več, so dne 15. junija sporočili železničarjem zahtevo, da naj pristanejo v 22 1/4% znižanja plač. Nad milijon unijskih železničarjev je prizadetih. Njihovi voditelji so kompanijam odgovorili, da je zdaj čas zvišavanja, ne pa znižavanja plač, in so proti redukciji, vendar pa so prisiljeni sprejeti pogajanja. Unije so že prej pristale v 10% znižanja plač svojih članov. Teh 10 od-

DESET ŽIVLJENJ Z TVOVANIH POHLEPU

V nedeljo 11. junija je padlo v Chicagu na tla letalo, ki je prevažalo udeležence svetovne razstave ob obrežju Michiganskega jezera. Pilot, mehanik in osem potnikov je bilo ubitih. Pri padcu se je vnel gasolin, ki je trupla obžgal tako, da jih večina ni bilo mogoče identificirati. Preiskava je dooznala, da je bil ta aeroplan potreben temeljitega popravila, in da je pilot moral delati

dnevno, posebno ob nedeljah, veliko dalj, kakor pa dovoljuje federalni zakon za reguliranje zrakoplovbe. Lastniki koncesije za prevažanje gostov razstave v aeroplanu se niso brigali za regulacije, pač pa v interesu svojega profita riskirali življenja potnikov. Profita lahkotnim krivcem so ni razen zaslišanja ničesar zgodilo. Na sliki so ostanki ogradja zgorelega aeroplana.

DR. FR. SOUKUP V AMERIKI

Te dni je dospel v Zed. države dr. František Soukup, predsednik senata češke republike in član eksekutive delavske-socialistične internacione.

DR. FRANTIŠEK SOUKUP. Dr. Soukup pride v Chicago na postajo Union v soboto 24. junija ob 3:15 pop. čikaški čas, kjer ga bo čakalo stotine sodrugov in drugih, da ga pozdravijo v svoji sredi.

Dr. Soukup je star 62 let. V Ameriki je bil prvič pred 22. leti in še enkrat pozneje, obkrat na predavateljski turi. V nedeljo 2. julija bo govoril na pikniku socialistične stranke v Pilsenskem parku na 26. cesti.

Zmaga tekstilnih delavcev

Stavkarji v tekstilnih tovarnah Pacific Mills korporacije v Lawrence, Mass., so si izvojevali 12 1/2% zvišanja mezde, in v Greenville, S. C., 15 odstotkov povišanja.

stotkov so zdaj kompanije pripravljene vključiti in bi dodatno znižanje znašalo še 12 in pol odstotka.

Železnice niso edine kompanije, ki še znižujejo plače. V mnogih industrijah to, kar delavci prejemale, sploh ni plača, pač pa komaj malenkostna napitnina. In ako v kateri takih tovarnih zvišajo plačo 5 ali 10%, razglasa tako vest kapitalistično časopisje z največjo radostjo, nikoli pa ne pove, koliko sploh znaša plača delavcev v dotičnih podjetjih.

HITLERJEV TEROR IZOLIRAL NEMČIJO IN NJENO VLADO

Danes ni niti ene države, ki bi bila z Nemčijo iskreno prijateljskih odnosajih. Hitlerjeva arogantnost, njegova barbarska diktatura in njegova bahavost z arijsko čistokrvnostjo Nemcev je vzela sedanjemu režimu simpatije tudi med onimi v inozemstvu, ki so pristali diktatorske forme vlade.

Mala Avstrija je Hitlerju sporočila, da naj svoje fašistične agente odpokliče, ali pa bodo aretirani in izgnani. In Avstrija jih je nekaj res aretirala, med njimi tudi Hitlerjevega zaupnega agenta, ki ga je poslal v Avstrijo, da nadzoruje organiziranje fašističnih sil in jih pripravi za osvoboditev vlade na Dunaju in nato bi se Avstrija pridružila Nemčiji. Temu na nasprotuje tudi Mussolini, ker noče, da se bi velika Nemčija pomaknila do italijanske meje.

Fašisti v Nemčiji izvajajo svoj teror dalje. Nekega avstrijskega diplomata, ki je po poklicu duhovnik, so zaprli in ga mučili par dni, predno so ga poslali preko meje. V Frankfurtu ob Meni so fašisti ugrabili socialističnega državnoborskega poslanca Karla Mierendorffa, ga pretepli in nato raztrganega vodili po ulicah ter zasmejovali. Pač si najljubša "nemška kultura"! Mierendorffa so nato zaprli na podlagi ovadbe, da s skupino mladih socialistov tajno ruje proti sedanjemu režimu.

V Monakovem so fašisti napadli vsekotliški kongres, ki se ga je udeležilo 25,000 ljudi iz vseh krajev sveta. Kardinalu Faulhaberju v Monakovem je policija sporočila, da ne more jamčiti osebne varnosti udeležencem kongresa, in mu svetovala, da naj ga takoj razpusti, kar je kardinal nemudoma storil. Fašisti so napadli katoličane na tem zborovanju, ker so mnogi prišli oblečeni v srajce oranžne barve. Hitlerjevci so jih obtožili, da s tem skušajo posnemati nemške fašiste, katerih srajce imajo rjavo barvo. Več katoličanov se je nasilstvu fašistov uprlo, kar je izzvalo pretepe. Zvečer 11. junija so fašistične čete navalele v katoli-

ške lokale, kjer so pretepli vsakega, ki je bil v srajci oranžne barve, srajce pa so jim strgali s telesa. Tudi nekaj duhovnikov so napadli. Še isti večer je izdal kardinal na ukaz policije naredbo, da morajo do polnoči vsi zunanji katoličani zapustiti Monakovo. Policija je v uradnem komunikatu zvalila krivdo za razbitje kongresa na katoličane, češ, da so pokazali "pomankanje discipline", in pa, da je ljudstvo (kar pomeni zdaj v Nemčiji samo fašiste) razjarjeno, ker so katoličani v bližini Forchheima ubili nekega fašista.

Socialiste, komuniste in žide vlada še vedno preganja in jih pošilja v koncentracijske taborne.

Nemška vlada je prepovedala do 14. junija 245 tujezemskih listov. Med njimi jih je 66, ki izhajajo na Češkem, in devet ameriških listov. Ves zunanji socialistični tisk je v Nemčiji prepovedan.

Glavni stan nemške socialdemokratske stranke je zdaj v Pragi na Češkem. Stranka v Nemčiji je v svojih starih oblikah zdaj zrušena in vlada ji je zaplenila domove, tiskarne, knjižarne, zadrage in sploh vso imovino. V procesu je reorganizacija s podzemsko taktiko. Nekateri starejši člani so mnenja, da naj bi socialisti z opozicijo zdaj v teh izjemnih razmerah sploh prenehali, ker le izpostavljajo sodruge in njihove prijatelje šikaniranju, preganjanju in kaznim. Ampak stranka se reorganizira za revolucionarne akcije vzlic njihovim ugovorom.

Claudio Treves umrl

V Parizu je dne 11. junija umrl italijanski socialistični voditelj in bivši socialistični poslanec v italijanskem parlamentu Claudio Treves v starosti 64 let. Zadel ga je kap, ko se je vrnil s priredbe, ki se je vršila v spomin Giacomu Matteottiju. Treves je predsedoval. V Parizu je urejeval italijanski socialistični list in se udeleževal vseh aktivnosti v boju proti Mussolinijevemu režimu.

Disciplina v delavski organizaciji

ORGANIZACIJA, v kateri nastopa vsak član, ali vsako društvo "samostojno", brez ozira na druge, je obojena razsulu. Armada, katero ničesar ne druži, nikdar ne zmaga. Društvo ali klub, v katerem člani rujejo drug proti drugemu in se napadajo, ne more napredovati. Organizacija je organizacija le, ako njeni člani drže skupaj in izpolnjujejo pravila ter izvršujejo program, ki so si ga sami določili. Ko hitro pa posamezniki, društva ali klubi prično z razdvajalnim delom in kršijo pravila ter ustavo, postane organizacija, katero tvorijo, bolna, in ako članstvo teh hlab ne more ali noče odstraniti, zapade raku, ki jo razje.

V organizaciji je potrebna gotova mera discipline, kateri se morajo podvreči vsi, in le v mejah te discipline se smejo reševati difference in razlike v mišljenjih, ako prizadeti nočejo izpostavljati svoje ustanove nevarnosti hiranja in končne propasti.

To je splošno pravilo za vse organizacije. V enih se zahteva brezpogojna disciplina. Kdor jo krši, ga izključijo. Med te organizacije, ki disciplino tako brezobzirno izvajajo, spadajo verske ustanove, razne lože in pa fašistične ter komunistične stranke.

Socialistične stranke in demokratske organizacije sploh nimajo prisilne discipline, pač pa pričakujejo od svojega članstva in svojih podružnic lojalnosti programu in delu, ki ga zastopajo.

Socialistični tednik "New Leader" z dne 10. junija se v uredniškem članku pritožuje nad tistimi nepredvidnimi klubi v raznih krajih dežele, ki so bili dozdaj gluhi za svari strankine eksekutive in so se pustili vjeti vsakemu demagogu, ki jih je vabil v "enotno fronto"; ampak te "enotne fronte" so v jedru večinoma le preračunani poskusi za razbitje socialistične stranke.

Vse kar počno komunisti, delajo po nalogu vodstva svoje stranke. In taktika vsake komunistične stranke je narekovana v uradu kominterne v Moskvi. Ko hitro kaka skupina komunistov krši navodila, ali če se z ukrepi vodstva stranke ali kominterne ne strinja, jo izključijo in proglasijo za kontra-revolucionarno.

Ako bi začela socialistična stranka z enako pustolovsko taktiko razdvajanja delavskih vrst in bi apelirala preko vodstva komunistične stranke direktno na posamezne komunistične postojanke v "enotno fronto", bi se odzvale le, ako bi jim to odobrila eksekutiva komunistične stranke. Sploh pa je pri njih disciplina tako stroga, da ne bi niti vprašali za navodila, ker vedo, da smejo delati samo to, kar jim je sporočeno. Vpraševati ali dvomiti pri njih ni dovoljeno.

Socialisti ne verujemo v kasarliško disciplino, v slepo pokorščino in izvajanje ukazov, kajti socialisti so pristaši osebne svobode in zagovorniki demokratske uredbe človeške družbe. To pa ne opravičuje nobene posamezne socialistične postojanke, da bi smela postopati po svoji volji neoziraje se na priporočila iz strankinega glavnega urada. Ker so nekateri lokali vsled svoje nepremišljenosti stranko v oči delavstva s svojimi odzivi za "skupne" akcije kompromitirali, je eksekutiva zaključila, da smejo posamezne socialistične organizacije prirejati skupne demonstracije, shode in druge akcije z drugimi delavskimi strujami le, če jim privoli eksekutiva. In eksekutiva pa bo odobrila taka skupna sodelovanja edino tedaj, ako bodo povabila zanje iskrena, ne pa maneuver, kot so sedaj. Eksekutiva socialistične stranke ni kriva, če delavstvo ni enotno, ampak so krivi tisti, ki so na jeziku za "enotno fronto", v praksi pa delavstvo razdvajajo in hujskajo eno skupino proti drugi.

Mi ne obožujemo ustanov in organizacij, v katerih se morajo sledbeniki in člani valjati v prahu in poklekati pred svojo oligarhijo. Nasprotno, zoperne so nam! A tudi organizacije, v katerih so člani le avtomati, ki jih navaja vrhovni diktator, niso naša ambicija. Mi hočemo, da so člani res člani, da imajo svojo voljo in da lahko izražajo svoja mnenja ter tudi kritizirajo. Take pravice imajo člani v socialistični stranki. Potrebno pa je, da se vsi ravnavajo po strankinih sklepih, da branijo njena načela in se bore za njen program. Ako to splošno pravilo zavržemo, bi postala vsa strankina organizacija kakor vrh iz peska.

Z DELAVSKEGA SVETA

Na konferenci za reševanje delavskih zadev, ki se vrši v Genevi pod pokroviteljstvom lige narodov, je delavska delegacija odklonila zastopnike nemških strokovnih organizacij in postopanje utemeljila, da ne reprezentirajo nemškega delavstva, pač pa fašistično vlado in njeno protidelavsko politiko. Isto je storila z "delavskimi" zastopniki iz Mussolinijeve Italije.

Delavsko ljudstvo v Angliji se spet obrača k delavski stranki, kar povzroča med torijci, ki imajo zdaj v parlamentu veliko večino, strah pred bodočnostjo. V nadomestnih volitvah za poslanca v okraju Hertfordshire je dobil dne 9. junija kandidat delavske stranke socialist Wm. Bennett 10,363 glasov, ali nad dva tisoč več kakor pri zadnjih splošnih državnozborskih volitvah, dasi je bilo oddanih nad 9,000 manj glasov kakor l. 1931. To je star konservativni distrikt, zato pa so torijci nad naraščanjem socialističnih glasov toliko bolj pre-

senečeni. V več drugih okrajih, kjer so se vršile nadomestne volitve v tem in problem letu, so zmagali večinoma kandidati delavske stranke. V deželnem zboru Spodnje Avstrije je prišlo na seji 16. junija do pretepa po govoru socialističnega poslanca, ki je Hitlerja odprto obdolžil glavne krivde za požar v palači nemškega rajstaga. Ko je eden fašističnih poslancev nato zaklical "Hail, Hitler!" je sledil pretep, v katerega so posegli tudi poslanci krščanske socialne stranke. Fašisti so bili tepeni in izgnani iz zbornice.

V New Jerseyu se je 11. junija vršila konvencija za ustanovitev državne postojanke Kontinentalnega kongresa delavcev in farmerjev. Udeležilo se ga je 650 delegatov.

Pristaniška komisija v Vancouverju, Kanada, je uvedla za svoje delavce šesturni delavnik. Prvi šit trajal od 8. zjutraj do 2. pop., in drugi od 2. do 8. zvečer. Skupno delavskih glasov toliko bolj pre-

Ali je J. S. Z.

še potrebna?

CITAJTE UREDNIŠKI
ČLANEK V ANGLEŠ-
ČINI NA 4. STRANI.

NA 2. STRANI:

"SLOVENSKI SOCIALISTI V AMERIKI".

Izhaja vsak četrtek.
Izdaja Jugoslovanske Delavske Tiskovne Društva,
Chicago, Ill.

Glasilo Jugoslovanske Socialistične Zveze
NAROČNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$9.00;
za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.
Inozemstvo: za celo leto \$9.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopiši in oglasi morajo biti v našem uradu naj-
pozneje do ponedeljka popoldne za priobčitev
v številki tekočega tedna.

PROLETAREC
Published every Thursday by the Yugoslav Workers' Publishing Co., Inc.
Established 1906.

Editor Frank Zaitz
Business Manager Charles Pogorelec

SUBSCRIPTION RATES:
United States, One Year \$9.00; Six Months \$1.75;
Three Months \$1.00.—Foreign Countries, One Year
\$9.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC
3439 W. 26th ST., CHICAGO, ILL.
Telephone: Rockwell 2864.

546

Za neodvisnost Hrvatske

Deputacija hrvatskih imigrantov je izročila uradu lige narodov v Genovi petico s 310,000 podpisov hrvatskih izseljencev v Severni in Južni Ameriki. Kot so poročali listi, zahtevajo v nji "osvoboditev petih provinc v Jugoslaviji, katere obljubujejo večinioma Hrvatim". Petico je bila izročena tudi razoborožitveni konferenci. "Neodvisnost Hrvatske je potrebna zaradi miru v Evropi," in dalje, "Hrvat se ne bode pomiril z Beogradom, ker je zanje hegemonija srbskega imperializma nesprejemljiva."

V petici je rečeno, da jo je podpisalo 250,000 Hrvatov v Severni Ameriki in 60,000 v južnoameriških republikah.

Tako se Hrvti in Srbi grizejo med seboj, dasi so med voditelji obojih trdili, da "Hrvti, Srbi i Slovenci jedan su narod." Taktika Beograda je ne samo zgrešena nego glupa. Diktatura, ki vlada Jugoslaviji, je ena najbolj praznih na svetu. Je brez idealizma in ji je samo za oblast. Programa nima. Na drugi strani pa je tudi boj hrvatskih separatistov enako brezsmiseln. Pri družbi se jim je končno še dr. Korošec, ki prebiva vsled tega sedaj "v izolaciji". Vlada ga je namreč poslala "na varno".

Odgovorni za kaos v politični strukturi Jugoslavije so Hrvti in slovenski klerikali, ker se niso od vsega začetka izrekli za podpiranje programa, kakor ga jim je predlagalo JRZ. Sedaj so se mnogi vsaj v omiljeni obliki pričeli ogrevati zanj. Toda dokler bodo hrvatski separatisti zahtevali le "neodvisno Hrvatsko" in napadali Srbe kot narod, ne bo enotnega "troimenega naroda", kakršnega so opevali med vojno.

Mogočna Amerika

L. P. tolaži v svojem listu ("A. D.") z dne 14. junija v članku "Bančna kriza v Ameriki" clevelandске rojake s trditvijo, "da Amerika ni še nikdar bankrotirala in bo tudi v tem slučaju pokazala, da je še vedno najmočnejša finančna sila na svetu." Dobro, ampak kaj to koristi milijonom bankrotiranih delavcev in kmetov? Kaj pomaga finančna (?) mogočnost Zed. držav onim, ki so brez dela in ki imajo svoje cente "zmrznjene" v bankah, ali pa v kakih drugih enakih "varnih" krajih?

Urednik "Ameriške Domovine" je pač zelo slab tolažnik.

"Padanje na kolena"

Koncem maja so hrvatski katoličani romali v Rim, da se poklonijo svetemu očetu, in menda da v večnem mestu molijo za osvobo-

ditev Hrvatske. Neki katoliški list poroča: "Preden so sprejeli papežev blagoslov, so se podali k spovedi. Ob 7:30 so bili vsi zbrani v dvorani in ko je prišel sv. oče, so mu bili predstavljeni po nunciju (nato naštevajo višje hrvatske svetnike in laike). Vsi so klečali in sv. oče jim je zapovedal, naj se dvignejo, nakar so poljubili papežu prstan. Papež se je nato podal v beli obleki, ogrnjen v rdeč plašč, v veliko dvorano. Ko je stopil sv. oče v dvorano, so vsi romarji padli na kolena..."

PREREKANJE DIPLOMATOV

Ekonomski konferenca, ki je pričela v Londonu pod predsedstvom MacDonalda dne 12. junija, ni sklenila še nič definitivnega. Otvoril jo je kralj George V., ki je v sredi na vrhu slike. Prisotni so zastopniki šestdesetih držav, oziroma vseh važnejših dežel na svetu in mnogo drugih. Načelnik delegacije sovjetske Unije je komisar zunanjih zadev Maksim Litvinof, ki je konferenci med drugim predlagal ukinitje vsake ekonomske (carinske) vojne. Dejal je, da ako so kapitalistične dežele pripravljene Rusiji dati kredit, bi naročila od njih raznega materiala in blaga v vrednosti ene milijarde dolarjev. Francozi so prišli takoj z zahtevom, da Anglija in Zed. države uvedeta nazaj zlati standard, zastopniki Italije in Anglije pa so na naslov Zedinjenih držav konferenci sporočili, da je konstitutivni gospodarski sporazum svetovnega obsega nemogoč, ako se najprvo ne reši problem vojnih dolgov, kateri znašajo samo Zed. državam enajst milijard dolarjev. Ameriški delegaciji načeljuje državni tajnik Cordell Hull.

Zavarovalni sklad Proletarca

Vsi agitatorji tega lista v vseh krajih dežele, konferen-
ce JSZ in društev Prosvetne matice, in dopisniki so s glasno mnenja, da moramo Proletarca ohraniti. Vsi ob-
ljudujejo, da bo agitacija za nove naročnike spet uspešna ko hitro vsaj nekoliko pone-
ha sedanja brezposelnost. Da li se to zgodi do prihodnje jeseni ali ne, tega sedaj ne ve-
mo. V interesu delavcev i-
skreno želimo, da se bi čim-
prej rešili gorja dolgotrajne
brezposelnosti in pomankanja
rancijs, ki lahko listu zagotovi
redno izhajanje, dokler ne bo
dostojno plačevati naročnine
tisti, ki so pomagali vzdrževati
list do te krize.

Upravištvu se bo obrnilo do vseh, od katerih pričakuje, da bi mogli prispevati za ohranitev našega glasila. In kdor ne bo mogel, ne bo zame-
re. Te vrstice pisemo le za-
radi splošne informacije, da bodo naročniki vedeli, kako je z listom in kaj je treba storiti, da ga obdržimo v tej največji krizi, ki je silovito udarila posebno delavske časopise in prizadela tudi druge.

O vprašanju, kako zmagova-
ti obveznosti, ki jih ima Pro-
letarec, je sklepal upravni od-
bor na seji 15. junija. Frank Aleš, Anton Garden, Filip Go-
dina, Fred A. Vider, Donald J. Lotrich, Charles Pogorelec, Johnny Rak in Frank Zaitz so se udeležili tega sestanka. U-

Naročnikom in zastopnikom

Prošli teden je upravništvo poslalo obvestilo o potečeni naročnini vsem, ki je do 15. junija še niso obnovili. Prosimo vse tiste naročnike, katerim jo je mogoče obnoviti, da to storijo, prvič ker hočemo, da ostanejo čitatelji Proletarca, in drugič, ker list nujno potrebuje sredstva za kritje svojih obveznosti tiskarni.

Upravništvo se je prošli teden obrnilo pismeno tudi na zastopnike z apelom, da naj kolikor največ mogoče ojačajo agitacijo za Proletarca. Zanašamo se nanje, v nadi, da ta klic ne bo brez uspehov. Vemo, kako težko je danes agitirati in natančno razumemo, da oni, ki nimajo sredstev, ne morejo postati naročniki. Ampak je treba pridobiti one, ki so zaposleni; število Proletarčevih naročnikov se ne sme znižati! Rajše ga dvignimo! Ako bo storil vsakdo kolikor more, bomo gotovo uspeli.

Odsevi s prošle konvencije SNPJ

"Kaj je levo krilo?" Ako bi Rimac iz Detroita odgovoril: "V le-
vem krilu si, ako sediš na levi," bi svoje "levo krilo" na konvenciji SNPJ popolnoma pravilno označil.

Na seji konvencije 24. maja je delegat Baumbich iz Chicaga dejal, da so okrožni odborniki SNPJ čisto navadna potrata, da kade cigare (cigare kajpada morajo biti), in da so stali jednoto v teku štirih let pet tisoč dolarjev. S to izjavo je udaril tudi po svojima zaveznikom Lokarju iz Collinwooda in Klopčiču iz zapada. Delegat Vidmar iz Milwaukeeja se je o okrožnih odbornikih tudi ne-
laskavo izrazil—milo rečeno. Dejal je, da so po mnenju njihove federacije kakor nepotrebno peto kolo. Klopčič in Lokar sta se potem zgražala le nad Vidmarjevimi petim kolesom, o napadu Bambiha pa sta molčala. Čudno!

Ko je omenjeni razboriti zastopnik mladega "naprednega" elementa dejal, da stane pet okrožnih zastopnikov jednoto v štirih letih pet tisoč dolarjev, se je debelo zlagal. Predsednik nadzornega odseka je hotel to potvorbno ovreči, pa mu "napredni elementi" niso pustili govoriti. Čemu jim ni pojasnil vsaj Klopčič? Njega bi pač poslušali, socialisti pa so itak še preveč tolerantni.

Delegat Rolha iz Akrona se sedaj oblažuje, čemu mu ni bilo dana, da bi bil na konvenciji prava pravcata starokrajaka bolha. Izpustil bi nekatere arboristežem popolnoma legalno in po pravih tisto odvisno kri, ki jim je nagajala in jih dražila.

Kot ponavadi, so bili komunisti na tej konvenciji spet zagovorniki demokracije in proti avtoriteti odbora. Kako neki morejo biti tako ne-
logični! Na enem kraju za diktaturo in brutalno pogajenje vseh, ki ne soglašajo z njimi, na drugem pa se dvigajo za branitelje svobode tiska, govora in glasovanja. Sicer pa je svet še oddavna poln kontrastov.

Eden najbolj razočaranih voditeljev "naprednih elementov" je R. J. Z. Dejal je, da je bridko pobit, ker niso vsi socialisti "zleteli iz odbora". On jih imenuje "dolar socialisti". Sodil jih namreč po sebi. Bil je eden glavnih kolovodij "naprednih elementov". Korespondiral je z "Lindyem", nekaterimi pobožnimi Pennsylvančani in mnogimi drugimi mesece pred konvencijo, študiral s Pavlom Bergerjem načrte za vatre-
no borbo, trošil denar, a rezultat je ničev. Vsi tisti, katere najbolj mrzi, so ostali v odboru. Pač nevaležen svet!

Andrej Spolar v Chicagu se je pritožil konvenciji in ji tolažil, da je vprašal SNPJ za pet tisoč dolarjev posojila ali približno nekaj takega, na svoj hotel. Pojasnil je, da mu ga je gospodarski odbor odobril, upravljal odtok pa vrtal. Zatrjuje, da je imel vsled tega stroške. Svoje zadeve je poslal v objavo glasilu z grajo na urednika in gl. tajnika, a ni bila priobčena. Zagrozil je z tožbo, če mu konvencija ne ugodi. Konvencija mu ni ugodila. Zdaj toži jednoto za petindvajset tisoč dolarjev odškodnine in njegova pravna svetovalca sta R. J. Zavertnik in Wm. Lavrich.

Kaj so "nevtralni delegati"? Po-
jasnil je parkrat na svoj (napačen) način Muhvič iz Minnesote, in pa tisti delegat nekje iz Illinoisa (Mah-
nič), ki je dejal, da je njegova glavna naloga paziti na bloke. Ko ga je nekdo vprašal, kakšne bloke, ni nič točnega odgovoril. V Chicagu in tu-
di v Ciceru je pač vrtaje mnogo blokov, zidanih tlakovanih in dru-
gačnih.

Nepravilno izvoljenih delegatov ni. Navodila, kako smejo, in kako ne smejo biti izvoljeni, so v pravih velikih predlogih in sploh nepotrebna. Razlika je le, da tisti, ki so izvoljeni po določbah v pravih, so delegati od prve ure, ostali pa čez pol dne ali čez par dni po pričetku konvencije. Ko je bila konvencija otvorjena, je bilo javljeno, da šteje 196 pravilno izvoljenih delegatov in pa gl. odbornikov, čez nekaj dni pa je naraslo število članov konvencije še na 209. Pogoj za priznanje pa je skoro v vsakem slučaju spornega delegata, da pride na konvencijo in apelira, naj se mu mandat prizna. Delegat Lukanč je bil priznan šele čez tri ali štiri dni. Potem je vprašal, če lahko računa dnevnic od prvega dne konvencije. Odgovor je bil: "Ne."

Vzlic izboljšanim transportnim sredstvom so se distance jako podaljšale. Neki glavni upravni odbor-
nik je namreč pol dne pred zaključkom konvencije konstatiral, da so delegati računali za dnevnic na vožnji okrog dva tisoč dolarjev več nego bi jih smeli. Ne sicer vsi. Zahteval je, da ker so čekali še dobili, naj odvisne dnevnic čimprej povr-
nejo.

Foleg Bergerja, M. J. Turka in R. J. Zavertnika je bil izmed nedelega-
tov najaktivnejši v času konvencije S. M. Loya in "Radnika". S svoj-
im blokom in svojimi zavezniki pa ob koncu konvencije ni bil prav nič zadovoljen. Njegova "enotna fro-
ta" z naprednimi elementi ni kori-
stila komunistom in ne delavski stvar-
i v nobenem pogledu.

Delegat Vratarič, Luzerne, Pa., se danes re ve kaj pravzaprav je hotel z obtožnico proti članom bivšega iz-
letnega urada. Bila je napisana v angleščini na So. Central Park Ave. v Chicagu, ampak Vratarič je izjavil tebišni meninji, da je on napisal vsako besedo v nji. "We had plenty of fun anyway," je pozneje dejal ko se je spomnil na tisti trik z "obtož-
nico".

Medtem ko je smel nečlan Loya kamorkoli, in je bil pri Bergerju ka-
kor doma, pa Anton Vičič ni imel tega privilegija.

"Slovenski socialisti v Ameriki"

"Slovenski socialisti v Ameriki so tekom zadnjih pet let silno nazadovali". Tako je ugotovil župnik fare sv. Stefana v Chicagu v uredniškem članku "Am. Slovenca" z dne 13. junija.

Pred leti so se začeli okrog slovenskih socialističnih vodij, posebno okrog Jožeta Zavertnika, "zbirati povečini meščanski roko-
delci in pa razni rudarji, ki so se naučili po raznih starokrajških in nemških rudarskih revijah od raznih socialdemokratov zabav-
ljati čez duhovščino... Pametnih in prev-
darnih treznih ljudi med njimi sploh bilo ni in jih ni niti danes..."

Tako je definiral slovenske socialiste v A-
meriki prečastiti gospod župnik in takoj po-
zabej, kaj je napisal, kajti par stavkov po-
znej v istem članku pravi: "Toda zadnja leta so se pa tudi mnogim bivšim najbolj za-
grizenim slovenskim socialistom odprle oči."

Čudno! Nič pametnih ljudi ni bilo med slovenskimi socialisti pred leti in jih ni niti danes—pa so se jim "zadnja leta" mnogim le "odprle oči", in to celo "mnogim bivšim najbolj zagrizenim socialistom"! Kakšno razsvetljenje je prišlo v njihove neumne bu-
tice!

Vsled tega odpiranja oči med socialisti, piše Rev. U., "... se zadnja leta vedno bolj redčijo vrste slovenskih socialistov v Ameri-
ki. Idejno so popolnoma bankrotirali."

Da potrdi to izjavo, pravi dalje: "Danes omeniti kje slovenske socialiste, in to med takimi, ki so do zadnjih let kimali za njimi, pa ti zamahnejo z roko in pogledajo na na-
čin, da veš takoj, kaj hočejo povedati."

Ker pa se je pet. župnik zbal, da bi mu ne verjeli, je k prej citiranemu stavku do-
dal: "Vse to ni nobena izmišljotina, ampak resnično dejstvo. Najbolj to priča pa zadnja konvencija Narodne jednote..."

Aha! Zato torej! Ali ker bi še vseeno lahko kdo podvomil v resničnosti gospodove-
ga članka, tolažiti, da bi vsi socialisti, ki so kandidirali v glavni odbor, propadli, ako jih ne bi delegati izvolili iz samega krščanskega usmiljenja.

Rev. U. namreč piše: "Povedalo se nam je od strani par delega-
tov, da ko ne bi vplivalo sočustvovanje do družin nekaterih uradnikov, bi bili pri volit-
vah vsi pogoreli. To je torej jasno zname-
nje, da slovenski narod v Ameriki takih so-
cialističnih voditeljev, kakor jih ima, ne ma-
ra."

Te trditve gospoda župnika so le izraz njegove želje, ne pa resnica. Dvomljivo je, da so se bivši "zagrizeni socialisti" v tolikem številu vpisali med farane, kakor se čita med vrsticami župnikovega članka. In nič kaj verjetno se ne glasi, da bi gospodje fran-
ciškani, cekmoštri, cerkveni odborniki in drugi taki rojaki, prihajali med naš bivši socialistični proletarijat in ga vpraševali: "No, kako kaj, ali ste še socialisti?" In na-
govorjeni proletarijat, ki je kimal toliko let za socialisti, ti zamahne z roko in pogleda na način, da veš takoj, "kaj hoče povedati".

Ako je to res, bi moral Rev. U. dodati še tole: "Zdaj hodijo ti rojaki pridno v cerkev in jo podpirajo. Res, da nimamo zanje ni-
kakkega programa, ampak ker niso dobili ra-
ja na zemlji, so zadovoljni, da jim ga obljub-
ljamo po smrti. Se plačujejo nam take ob-
ljube!"

Ker ni naša želja, da bi imel kdorkoli zmotno mišljenje o slovenskih socialistih v Ameriki, moramo tu poudariti, da članar U. v "A. S." ni pisal po pravici. Ako je vzel za merilo moči slovenskih socialistov prošlo konvencijo SNPJ, si je izbral za svoje anali-
ziranje delavskega gibanja med Slovenci v Ameriki napačen predmet. Kajti socialisti so bili na tej konvenciji vzlic svoji neorgani-
zirani akciji in kljub vsem združenim silami opozicije jačji kakor na marsikaki prejšnji konvenciji, z izjemo l. 1929. In tisti delegati, ki so šli v župnišče sv. Stefana povedati žup-
niku Aleksandru Urankarju, da so glasovali za nekatere socialistične uradnike v gl. ura-
du iz usmiljenja do njih družin, tudi niso prijatelji resnice. Prvič, za socialiste nihče ne glasuje iz usmiljenja, pa ako imajo še tolikšno družino; in drugič, vsi, ki so cerk-
venjaki, lažni "svobodomislici", koristolovci in kruhoborci, so v svojem srdu in izraž-
anju ter delu čestokrat pokazali, da bi storili s slovenskimi socialisti v Ameriki isto, ako bi imeli moč, kakor sta storila Mussolini in Hitler s socialisti v junih deželah.

O "idejnim bankrotu" slovenskih sociali-
stov ni govora. Pač pa so idejno (!) ban-
krotirali v vsakem oziru slovenski klerikali in njihovi posredni in neposredni zavezniki med "liberalci", "narodnjaki" in "komunisti".

Življenja za zlato

Leta 1922 se je blizu francoskega obrežja pri Ushantu potopil parnik "Egypt". Kata-
strofo je povzročila kolizija. Na parniku je bilo za \$5,000,000 zlata in veliko srebra.

Neka italijanska družba je pričela pred štirimi leti s poskusi, da prode v to potop-
ljeno ladjo, ali pa jo dvigniti, da ji odvzame-
mo dragoceno kovino. Petnajst človeških življenj je bilo izgubljenih v teh naporih. V a-
četku junija t. l. so prinesli na površje pr-
vo zlato v vrednosti četrtr milijona dolarjev. S prizadevanji, da otmemo tudi ostalega iz morske globine, bodo nadaljevali.

Vsaka manjka delavcem, samo nevednosti imajo še zmerom preveč.

Prispevki za kritje stroškov Majskega Glasa

IV. izkaz.

Bridgeport, O. Klub št. 11 JSZ
\$1: Joseph Snoy 25c; Frank Cesar
15c; po 10c: Tony Kravanja in
John Pintarich, Louis Gorenc 5c,
skupaj \$1.65 (poslal Joseph Snoy).
M. Koss 5c, skupaj \$1.70.

Milwaukee, Wis. Frank Zajec

\$1.00.
Chicago, Ill. Po 56c: Frances
Swołak in Mirko Ciganich, po 5c:
Točka Urbanc in John Turk, skupaj
\$1.10.

Bartons, O. Rose Skoff 15c; po
10c: Frank Zdejar in Joseph Skoff,
skupaj 35c (poslal Joseph Snoy).

Cleveland, O. Vinko Levstik 10c.
Skupaj v tem izkazu \$4.25. Prej-
šnji izkaz \$87.49, skupaj \$91.74.

Piknik federacije SNPJ

Milwaukee, Wis. — Društva SNPJ
iz Milwaukeeja, združena v federaci-
jo, priredijo piknik v nedeljo 10.
julija v Čovčevem parku. Podrobnosti
pospeje. Pripravljali odbor.

P. ZOLA:

RIM

Poslovenil Etbin Kristan.

(Nadaljevanje.)

"Čuj me, veš da te ubijem, tebe in njega!" Bil je zadnji čas za odhod, zakaj druge ženske, ki so slutile denar, so pristopale, izgovarale roke in pehale rjoveče otroke pred seboj. Mogočna razburjenost se je polotila vsega bednega okraja z velikimi, zapuščenimi poslopji, obupen klic se je dvignil iz mrtvih cest z zvonečimi marmornimi tablam. Kaj je bilo storiti? Vseh ni bilo mogoče obdariti. Nič drugega ni ostalo kakor beg, v tem ko je srce žalosti prekipevalo ob tem zaključku obnemogle ljubezni do bližnjega.

Ko sta Benedeta in Dario dospela do svojega voza, sta urno sedla in se stisnila, vesela, da sta se umaknili tej mori. Vendar je bila Benedeta srečna, da se je pokazala hrabro v pričo Pierra in mu je stisnila roko kakor ginjena učenka, ko je Narcisse izjavil, da zadrži duhovnika, ker ga hoče odvesti na zajtrk v malo restavracijo na Petrovem trgu, odkoder je jako zanimiv razgled na Vatikan.

"Pijta belo gonzansko vino!" je zaklical za njima Dario, ki se je zopet povsem razveselil. "Nič boljšega, da prežene te mrčne misli."

Ali Pierre bi bil rad slišal še več podrobnosti. Bil je nenasičen. Med potjo je izpraševal Narcissa o rimskem ljudstvu, o njegovem življenju, o njegovih šegah in navadah. Rezultat pouka je bil skoraj ničev. Nič industrije, nič zunanje trgovine. Može izvršujejo nekoliko domačih obrti, vsa potreba je omejena na domači trg. Žene izdelujejo umetne bisere, čipkajo; verski predmeti, svetinje, molki in domači lišji je vedno dajal posla nekemu številu delavcev. Čim pa se ženska omoži in postane mati teh kakor po čudežu rastočih neštevilnih otrok, ne dela nič več. Skratka, prebivalstvo živi tjavendan, dela ravno toliko, da ima kaj jesti, zadovoljuje se s sočivjem, z makaroni, z malovrednim kostrunovim mesom—brez upornosti, brez misli na boljšo bodočnost, v skrbi le za to negotovo življenje od danes do jutri. Edini pregrehi sta igra, pa belo in rdeče vino rimskih vinogradov; to je vino, ki navaja na prepir in uboj, ter pokriva ob prazničnih večerih, kadar se zapuščaajo krčme, ulice z grgrajočimi, od nožev razbodenimi možmi. Dekleta so malokdaj nemarne, one, ki so vdajajo pred poroko, se lahko seštejejo. To je zato, ker so družine zelo edine, popolnoma podložne neomejenosti očetovi oblasti. Bratje sami pazijo na čast svojih sester, kakor Tito, ki čuva Pierino tako kruto, s tako divjo skrbnostjo; to se ne godi iz nikakšne tajne ljubosumnosti, temveč zaradi dobrega glasu, zaradi obiteljske časti. In pri tem ne vlada nikakršna resnična pobožnost, ampak prav otročje malikovalstvo; vsa srca se obracajo do madone in do svetnikov: Le oni eksistirajo, do njih gredo vse prošnje, brez obzira na Boga, ki nihče ne misli nanj.

Tako se je dalo razumeti, da je preprosto rimsko ljudstvo popolnoma zaostalo. Stoletja so ga navajali na lenobo, se laskali njegovi ničurnosti, in stoletja je bilo njegovo življenje mehkužno. Če niso bili Rimljani zidarji, mizarji ali peki, so bili lakaji; služili so duhovnikom in večalimanj so bili papeževi posli. Zato so se delili v dve stranki: V nekdanje karbonare, poznejše mazzinijevce in garibaldijevce, katerih je bilo seveda največ, in ki so bili cvet Trastevera, pa v varovance Vatikana, vse, ki so večalimanj živeli od cerkve in obžalovali, da ni več papeža kralja. Ali na obeh straneh je ostalo vedno le pri nazorih, o katerih so govorili, ne da bi se bila kdaj porodila misel na to, da bi kdo kaj storil, da bi se kdo izpostavil kakšni nevarnosti. Bilo bi treba nenadnega izbruha strasti, ki bi odpihnila čvrsto razumnost plemena in ga navdala s hipnim, silnim blaznjenjem. Čemu pač? Beda je trajala že toliko stoletij, nebo je tako modro, siesta ob vročih urah pa več vredna od vsega. Le eno je bilo videti pridobljeno: Patriotizem. Večina je bila odločno za glavno mesto Rim, za to vnovič pridobljeno slavo, in malo da ni v Levovem mestu nastal punt, ko se je raznesla govorica o spravi Italije z Vatikanom baje na taki podlagi, da bi bil papež zopet dobil posvetno oblast nad tem mestom. Če se je vendar beda zdelo povečana in če se je rimski delavec še bolj pritoževal, je bil vzrok ta, da res ni imel nobene dobička od velikih del, ki so jih petnajst let izvrševali v njegovem mestu. Najprvo je več kakor štirideset tisoč delavcev preplavilo Rim; prihajali so večinoma s severa, delali so za manjšo mezd, pa so bili pogumnejši in vztrajnejši. In potem, če je dobil svojo delež od dela, je živel bolje in ni varčeval. Ko je izbruhnila kriza in so morali zopet poslati štirideset tisoč delavcev nazaj v pokrajino, je bil zopet tam kjer prej—v mrtvem mestu, kjer so praznovali vse delavnice in kjer za dolgo časa ni bilo upanja, da bo dela. Tako se je pogreznil v staro brezbriznost; pravzaprav je bil povsem zadovoljen, da ga ni več nadlegovalo preveč dela, pa je živel zopet skupaj s svojo staro ljubico bedo, kakor je bilo pač mogoče, brez vinarja, ali kot velik gospod.

Pierrovemu opazovanju pa se je predvsem usiljeval različni značaj pariške in rimske bede. Gotovo, tukaj je bilo pomankanje še bolj popolno, hrana še bolj nesnažna, nečistost še bolj zoprna. Zakaj so torej ti nad vse ubogi ljudje bolj neprisiljeni in resnično veseli? Če je pomislil na zimo v Parizu, na uborne izbice, ki jih je tolikokrat obiskoval, kjer je snežilo skozi streho, kjer so cele družine brez kruha evokotale z zobmi od mraza, se je njegovega srca polotilo divje sočutje, da ga ni na Prati del Castello občutil niti napol tako živahno. Zdaj je končno razumel: Beda v Rimu ni zmrzujoča beda. Ej da, večno solnce, dobrohotno nebo, ki je iz usmiljenja do nesrečnih ljudi venomer modro, to je sladko, večno tolažilo. Kaj bi strahote stanovanja, ko je mogoče spati na prostem in se dati božati od malih sap? Kaj bi celo lakota, če družina lahko po osončnih cestah, na suhi travi čaka na srečo slučaj? Podnebje dela človeka treznega; tu ni megle, da bi bilo treba nastopiti proti njej z alkoholom ali črnim mesom. Božanska nedelavnost se naslaja ob zlatih večerih; revščina postaja na tem slastnem zraku, kjer se zdi, da je vsako bitje že srečno, če živi, prost užitek.

(Dalje prihodnjič.)

Stroiki za elektriko pri rabi električnega pralnika — 1 cent na uro!

Stroiki za elektriko pri rabi električnega čistilca manj kot 1 cent na uro.

Novi električni pralnik

Ta izvrsten električni pralnik prevzame breme pranja perila v velikih družinah, kar vam da več prostega časa, ki ga lahko porabite za zabavo s prijatelji. Je to nov model stroja, ki opazuje perilo čisto in hitro. Električni baloon ovija ne starejšo gumbov—in istinejše vodo iz perila, da je skoraj suho. Izredna vrednost. \$5 takoj! ... ostalo na mesečne obroke. Drugi električni pralniki po \$79.50 in \$100.

Oglejte si naše izločke električnih naprav—ki imajo dvojno garancijo izdelovalcev, in v

COMMONWEALTH EDISON ELECTRIC SHOPS
Downtown—72 W. Adams Street—132 So. Dearborn Street
Telephone: RANDOLPH 1200, Locals 66 and 535

Broadway—4848 Broadway
Logan Square—2616 Milwaukee Ave.
Irving Park—4833 Irving Park Blvd.
Madison-Crawford—4231 W. Madison St. South Chicago—2860 E. 92nd St.
Resland—11116 So. Michigan Ave.

2748 Lincoln Ave. 2013 1/2 N. Western Ave. 3542 W. 96th St.
3400 Southport Ave. 2413 N. Cicero Ave. 6258 S. Kimbark Ave.
5913 N. Clark St. 2413 N. Cicero Ave. 8601 S. Leve Ave.

Za blago kupljeno na drobno je dodati prevzeto stroške.

rimsko ljudstvo popolnoma zaostalo. Stoletja so ga navajali na lenobo, se laskali njegovi ničurnosti, in stoletja je bilo njegovo življenje mehkužno. Če niso bili Rimljani zidarji, mizarji ali peki, so bili lakaji; služili so duhovnikom in večalimanj so bili papeževi posli. Zato so se delili v dve stranki: V nekdanje karbonare, poznejše mazzinijevce in garibaldijevce, katerih je bilo seveda največ, in ki so bili cvet Trastevera, pa v varovance Vatikana, vse, ki so večalimanj živeli od cerkve in obžalovali, da ni več papeža kralja. Ali na obeh straneh je ostalo vedno le pri nazorih, o katerih so govorili, ne da bi se bila kdaj porodila misel na to, da bi kdo kaj storil, da bi se kdo izpostavil kakšni nevarnosti. Bilo bi treba nenadnega izbruha strasti, ki bi odpihnila čvrsto razumnost plemena in ga navdala s hipnim, silnim blaznjenjem. Čemu pač? Beda je trajala že toliko stoletij, nebo je tako modro, siesta ob vročih urah pa več vredna od vsega. Le eno je bilo videti pridobljeno: Patriotizem. Večina je bila odločno za glavno mesto Rim, za to vnovič pridobljeno slavo, in malo da ni v Levovem mestu nastal punt, ko se je raznesla govorica o spravi Italije z Vatikanom baje na taki podlagi, da bi bil papež zopet dobil posvetno oblast nad tem mestom. Če se je vendar beda zdelo povečana in če se je rimski delavec še bolj pritoževal, je bil vzrok ta, da res ni imel nobene dobička od velikih del, ki so jih petnajst let izvrševali v njegovem mestu. Najprvo je več kakor štirideset tisoč delavcev preplavilo Rim; prihajali so večinoma s severa, delali so za manjšo mezd, pa so bili pogumnejši in vztrajnejši. In potem, če je dobil svojo delež od dela, je živel bolje in ni varčeval. Ko je izbruhnila kriza in so morali zopet poslati štirideset tisoč delavcev nazaj v pokrajino, je bil zopet tam kjer prej—v mrtvem mestu, kjer so praznovali vse delavnice in kjer za dolgo časa ni bilo upanja, da bo dela. Tako se je pogreznil v staro brezbriznost; pravzaprav je bil povsem zadovoljen, da ga ni več nadlegovalo preveč dela, pa je živel zopet skupaj s svojo staro ljubico bedo, kakor je bilo pač mogoče, brez vinarja, ali kot velik gospod.

Pierrovemu opazovanju pa se je predvsem usiljeval različni značaj pariške in rimske bede. Gotovo, tukaj je bilo pomankanje še bolj popolno, hrana še bolj nesnažna, nečistost še bolj zoprna. Zakaj so torej ti nad vse ubogi ljudje bolj neprisiljeni in resnično veseli? Če je pomislil na zimo v Parizu, na uborne izbice, ki jih je tolikokrat obiskoval, kjer je snežilo skozi streho, kjer so cele družine brez kruha evokotale z zobmi od mraza, se je njegovega srca polotilo divje sočutje, da ga ni na Prati del Castello občutil niti napol tako živahno. Zdaj je končno razumel: Beda v Rimu ni zmrzujoča beda. Ej da, večno solnce, dobrohotno nebo, ki je iz usmiljenja do nesrečnih ljudi venomer modro, to je sladko, večno tolažilo. Kaj bi strahote stanovanja, ko je mogoče spati na prostem in se dati božati od malih sap? Kaj bi celo lakota, če družina lahko po osončnih cestah, na suhi travi čaka na srečo slučaj? Podnebje dela človeka treznega; tu ni megle, da bi bilo treba nastopiti proti njej z alkoholom ali črnim mesom. Božanska nedelavnost se naslaja ob zlatih večerih; revščina postaja na tem slastnem zraku, kjer se zdi, da je vsako bitje že srečno, če živi, prost užitek.

(Dalje prihodnjič.)

Vsi na konferenco v Library, Pa.

V nedeljo 25. junija se vrši v Slovenskem Izobraževalnem domu v naselbini LIBRARY konferenca klubov JSZ in društva Prosvetne matice v zapadni Pennsylvaniji. Prične se ob 9. dopoldne.

Vse omenjene organizacije naj pošljejo zastopnike. Priidite tudi drugi člani, kajti časi so resni in naše naloge velike, ako nočemo, da nas nasprotniki popolnoma pogazijo. Zavedni slovenski delavci, od vas je odvisno, ali bo naše delovanje za socialistični tisk, za klube JSZ in Prosvetno matico napredovalo ali nazadovalo. Vi vsi želite, da bi NAPREDOVALO, ampak brez vašega sodelovanja to ne bo mogoče.

Po končanem zborovanju bomo imeli piknik v prid konferenci blagajne, na katerem nastopijo slovenski in angleški govorniki. Udeležite se ga vsi, ki količkaj morete. Le v skruvnosti, solidarnosti in v številu je naša moč!

Na konferenci in na pikniku se bomo pomenili o naših problemih, o novih zakonih, ki imajo namen ozdraviti sedanje bolne razmere, o naši agitaciji za Proletarca, o dogodkih na prošli konvenciji SNPJ itd. Poleg tega bo pripravljali odbor, ki ima v oskrbi piknik, skrbel, da se boste na tej priložnosti tudi dobro zabavali. Na svidenje v nedeljo 25. junija na Libraryju!

Jacob Ambrozich.

"Mir" med Japonsko in Kitajsko

Kor kitajska vlada v Nankingu ni dobila za odpor proti japonski invaziji nikake močne zunanje opore, je sklenila za Japonsko "premirje", tisto kitajsko ozemlje, predvsem Mandžurija, ki ga je okupirala Japonska, pa ostane pod oblastjo japonskega imperializma. Medtem se vlada v Nankingu pripravlja za vojno proti domačim "komunističnim četam", kateri operirajo v centralni Kitajski. Sploh je položaj na Kitajskem čezdalej bolj kaotičen in centralna vlada je brez avtoritete. Na sliki so japonski vojaki ob kitajskem zidu.

Kor kitajska vlada v Nankingu ni dobila za odpor proti japonski invaziji nikake močne zunanje opore, je sklenila za Japonsko "premirje", tisto kitajsko ozemlje, predvsem Mandžurija, ki ga je okupirala Japonska, pa ostane pod oblastjo japonskega imperializma. Medtem se vlada v Nankingu pripravlja za vojno proti domačim "komunističnim četam", kateri operirajo v centralni Kitajski. Sploh je položaj na Kitajskem čezdalej bolj kaotičen in centralna vlada je brez avtoritete. Na sliki so japonski vojaki ob kitajskem zidu.

Cigava je krivda za izgube na konvenciji SNPJ?

Cleveland, O. — V enem poročilu v Proletarcu z dne 8. junija je razvidno, da pripada nekaj krivde za izgubo naših mandatov na konvenciji SNPJ tudi nam, ker sem bil v odboru, ki je sestavil našo leto kandidatov in aranžiral sestanek. Odklonil pa sem krivdo za izgube že v Chicagu, ker sem uverjen, da je bila šikanska malomarnost kriva teh posledic, in ne zunanji delegati.

Rusi—velikanski narod—so se smejali, ko se je leta 1904 spustila nanje mala pritlikava Japonska. V Petrogradu in Moskvi so bili uverjeni, da bodo razborite mikadove vojake in pomorske čete z lahkoto pretepili. Ampak Japonci so zmagnali in Rusi se jim od tedaj nič več ne smejejo.

Iz tega se bi lahko marsikaj naučil tudi naš "blok" v Chicagu. Naši fantje v gl. odboru so bili preveč "šur" zmage v vsakem slučaju—vsaj nekateri. Mislili so si: "Samo da bom jaz izvoljen, kaj me briga drugi?" In da res tako mislijo, se je dalo spoznati iz njihovih nastopov v razpravah o zelo važnih vprašanjih. Bili so drug proti drugemu, ml smo se jim čudili in nasprotniki pa smehljali. Ravno tako so bili razdvojeni pri volitvah o važnih točkah v pravilih. In ako se niso oni mogli še pred konvencijo sporazumeti, ki žive skupaj, kako se more pričakovati od zunanjih delegatov, da zavzamejo pravilno stališče v takih momentih?

Naši bratje amsiljeniki v Chicagu niso storili skoro ničesar, da bi si ustvarili enotnost in da bi sklicali sestanke. Tisti, ki so delali, niso bili člani konvencije—in delali so iz principa, ne pa zato, ker bi zase pričakovali kakih koristi, ali "korita". Trudili so se za ohranitev naše kontrole v SNPJ zato, ker razumejo, da če bi jo dobili "neodvisni", out go the honesty and principles!

In delali so—pa še kako—tudi nečlani konvencije v "neodvisnih" vrstah. Bili so na delu že dolgo. Se predno sem zapustil Cleveland, mi je bilo jasno, da ne bo šlo vse gladko, kajti slišalji so: "So me isirjali in tudi tebe bodo—pazi se!" In pa: "Čemu bi le ta in ta prišel v glavni odbor? Zakaj ne tudi jaz?" To je voda na mlin masševanja. Uskokti pa tekajo tja, kjer se jim več obeta in kjer ni treba nikakih principov. Prišedši v Chicagu, ni bilo naših nikjer v dvorani SNPJ, kjer smo se zbirali, naših nasprotnikov pa dosti, ki so iskali prospektov in jih vodili k "zanesljivim" ljudem na stanovanje. Opazoval sem vse to sušljanje, tajne

Dr. John J. Zavertnik
PHYSICIAN AND SURGEON
OFFICE HOURS AT 3724 W. 26th Street
1:30—4:30—6:30—8:30 Daily
Tel. Crawford 2212.
at 1858 W. Cermak Rd.
4:30—6:00 p. m. daily.
Tel. Roosevelt 1695
Wednesday and Sunday by appointments only.
Residence Tel.: Crawford 8440
If no answer—Call Austin 5700

Dr. Andrew Furlan
DENTIST
Phone: Roosevelt 1695-1696
1858 W. CERMAK RD.
CHICAGO, ILL.
Office hours:
9-12 A. M. 1-5 and 6-8 P. M.
Wednesday, Thurs. and Friday, and Sat. all day and evenings.
Waukegan office at 424-10th St., Tel. Ontario 7213
Office hours: Monday, Tuesday

Pristopajte k SLOVENSKI NARODNI PODPORNJI JEDNOTI. Naročite si dnevnik "PROSVETA" Stane na celo leto \$6.00, pol leta \$3.00. Ustanovljajte nova društva. Dajte članov (se) je treba na nove društva. Naloz na list in na tajništvo je: 2697 S. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILL.

Piknik socialistične stranke v Clevelandu

Cleveland, O. — V nedeljo 2. junija se vrši na Pintarjevi farmi piknik socialistične stranke mesta Cleveland. Na sodelovanje so povabljeni pevski in telovadni zbori. Na sporedu so poleg pevskih in atletskih točk govori ter demonstracija proti Hitlerjevemu režimu v Nemčiji.

Pintarjeva farma je Slovincem v Clevelandu dobro znana iz mnogih prejšnjih izletov. Ta pikniški prostor ima poleg tega še to ugodnost, da ga lahko dosežete najceneje. Stranka pa je najela za to priliko bus, ki bo prevažal udeležence od Nottingham kare pa do pikniškega prostora brezplačno. V teh mizer-nih razmerah so take stvari pač precejšnja ugodnost.

Ta piknik bo ne samo demonstracija proti hilerizmu, ampak tudi agitacijska prireditev v pomoč socialistični kampanji za jesenske volitve. Soc. stranka je že nominirala svoje kandidate za župana, koncilmane in enega v šolski odbor. V 23. in 32. wardi sta nominirana za kandidata v mestni odbor Slovinci, namreč v 23. wardi je socialistični kandidat Louis Zorko in v 32. pa sodrug Pirc. Na nominacijske peticije je treba nabrati za vsakega 200 podpisov in za županskega kandidata pa 3.000.

Z veliko udeležbo na tem pikniku boste pripomogli ne samo do velikega moralnega, nego tudi k gmočnemu uspehu. In stranka bo za uspešno volilno kampanjo potrebovala precej gmočnih sredstev.

Piknik se prične ob 10. dopoldne. Razdeljenih bo precej nagrad. Proste tikete, ki so izdani za novo obleko, katero je v ta namen poklonila Lyon Tailoring Co., lahko dobite v lokalni klubu št. 27. Dobitelj pa bo moral biti zavzoč pikniku. Vsa prireditve s svojim obširnimi sporedom in igrami bo filmirala, tako da boste pozneje lahko videli samega sebe na platnu. Veliko važnost polaga odbor akciji, da se piknik za nekaj časa spremeni v demonstracijo proti fašizmu, kot že omenjeno. Ze ta točka je toliko važna, da mora vzpodbujati vsakega delavca in delavko. Priidite vi in agitirajte, da se piknika udeleže tudi drugi.—Odbor.

Piknik društva "Nada"

Chicago, Ill. — V nedeljo 25. junija priredi žensko društvo "Nada" št. 102 SNPJ basket piknik v Forest preserve na Stežnarjem v Willow Springsu. Ako se pripeljete z električno železnico, vzemite na Archer Limits jolietško karo in se peljite do Red Gate Stop. Potem se obrnite v hrib in po par minutah hoda ste na pikniškem prostoru.

"New Leader"

angleški socialistični tednik. Izhaja v New Yorku. Naročni-na \$2 na leto, \$1 na pol leta. Najboljše urejanje angleški socialistični list v Ameriki. Mno-go slovenskih delavcev ga šita. Naročite si ga tudi vi. Naročni-ne naj sprejema "Proletarac".

Baretincic & Son

POGREBNI ZAVOD
424 Broad Street
JOHNSTOWN, PA.
Tel. 1478.

RESTAVRACIJA IN KAVARNA

2690 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
Tel. Crawford 1882.
Prijetna in okusna domača jedila. Cene zmerno. Posreduje tabak.

NAJVEČJA SLOVANSKA TISKARNA V AMERIKI

NARODNA TISKARNA
2142-2150 BLUE ISLAND AVENUE
CHICAGO, ILL.

Mit tiskamo v Slovenskem, Hrvaškem, Slovaškem, Češkem, Poljskem, habski tudi v Angliškem in Nemškem jeziku. Naša poslovnost se tikovino za družstva in trgovca.

SUNSHINE — FRESH AIR AND GOOD PURE MILK

Balance Your Daily Diet With
WENCEL'S DAIRY PRODUCTS
GOOD PURE MILK
IT PROTECTS YOUR HEALTH
2380-82 BLUE ISLAND AVE. — Phone Roosevelt 3673

Park View Wet Wash Laundry Co.

FRANK GRILL, preds.
PRVA SLOVENSKA PRALNICA V CHICAGU.
Naši vozniki pobirajo perilo po vsem mestu, Ciceru in Berwynu in dovažajo čistega na dom.
TOČNA POSTREŽBA. DELO JAMČENO.
Telefoni: Canal 7172-7173.
1727-1731 W. 21st ST. CHICAGO, ILL.

Za obnovev socialistične stranke v Jugoslaviji

Socialisti v Jugoslaviji razpravljajo o možnostih obnovev socialistične stranke na podlagi zakona o novih političnih strankah, ki ga je vlada uveljavila lanske leto. Obnovev je sicer mogoča, todi funkcije stranke bi bile zelo ovirane. Diskuzijo je pričel dr. Živko Topalović. Mnogi sodrugi nasprotujejo obnovev stranke v sedanjih razmerah, ker ne bi smela razviti svoje opozicijske politike v mejah svobodnega delovanja.

Javno zaslišanje o brezposelnosti podpora

Chicago, Ill. — Kakor vse kaže, bo vzelo še dolgo, dolgo časa, predno bodo vsi tisti, ki so zdaj na brezposelnosti podpora, zopet upošteni. Mnogi itak ne bodo nikdar, ampak ostanejo odvisni od take podpore. Viri take podpore se pa vseno minjajo in mogoče je, da nekega dne sploh podpore ne bo več, dasiravno bo potreba po nji ostala.

Da se pronajde kolikor mogoče največ resnice glede potrebe take podpore in načina razdeljevanja, je Chicago Workers' Committee on Unemployment aranžiral javno zaslišanje a. tej stvari, ki se bo vršilo na 1831 So. Racine Ave. v četrtek 22. junija ob 3. pop. Vsakdo, ki ima kakšno pritožbo, poročilo ali pa kritiko, ki se tiče podpore za brezposelne, je vabljen, da se udeleži tega zaslišavanja in pove svoje mnenje. To je edino zaslišanje te vrste v tem delu mesta, i. ker bodo končne pronajdbe ved ali manj vplivale na bodoče smernice pomožnih akcij (v glavnem Emergency Relief Commission) je nad vse važno, da se zaslišanja udeleže če le mogoče vsi tisti, ki so na podporni listi, posebej pa oni, ki imajo kake pritožbe.

Dobro socialist je lahko samo tisti, ki je sposoben imeti priprčanje in se bojevati zanj.

Milwaukee Leader

Najboljše ameriški socialistični dnevnik. Naročnina: \$6.00 na leto, \$3.00 na pol leta, \$1.50 za tri meseca. Naloz: 540 Junesau Ave. MILWAUKEE, WIS.

SODRUGOM IN SIMPATIČARJEM V CLEVELANDU.

Sejo kluba št. 27 JSZ. so vrše vsak prvi petek v mesecu ob 7:30 uroder. Ženskaga odnaka prvi turek ob 8. zvečer. Mladinski angleški odsek vsak petek izven prvega ob 8. zvečer, vse v klubovih prostorih v S. N. D. Sodrugi in sodružice, agitirajo in pridobivajo novih članov. Ženski klubi ter novih naročnikov Proletarac. V organizaciji in izobraževanju je naša moč.

FENCL'S

RESTAVRACIJA IN KAVARNA
2690 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
Tel. Crawford 1882.
Prijetna in okusna domača jedila. Cene zmerno. Posreduje tabak.

printing by ATLANTIC PRIC & PIR Co 2656-58 S. Crawford Ave., Chicago, Ill. Tel. Lawndale 2012

IS OUR FEDERATION STILL NECESSARY?

In some quarters of our movement, embraced by the Yugoslav Socialist Federation, a voice sprung up—of insignificant importance as yet—that our Federation has already fulfilled its historical mission among the Yugoslav workers in this country. Therefore, trying to prolong its life is an artificial endeavor which is not doing those concerned much good.

This is far from the truth. The field of our Federation is even wider than formerly because the branches, i. e., active branches, broadened their activities and responsibilities. At the same time they are being welded more and more into an organic part of the American Socialist movement.

To be a member of our Federation is not a hindrance to anyone wishing to be active in local, county or state affairs of the Socialist Party. In fact, many of our members are more energetic in the Party work than many of those who are affiliated directly with it.

Some of our members, especially in Detroit, are of the opinion that it would be better for branches of the Yugoslav Federation to become a part of a local party organization, which would mean the dissolution of this organization. In its place they propose some sort of a "cultural" organization which should take over this publication (Proletarec) and continue to work only on the educational field.

It matters not how they try to defend their viewpoint, nevertheless, it would be harmful and a distinct loss to the Socialist movement if by some step or other our Federation would be weakened or dissolved. There would be nothing of equal strength, importance, influence or ability to replace it.

We believe there are some arguments to the contrary. We know some comrades in the party branches are of the earnest opinion that our active branches should become a ward or a local branch and function directly thru the county organizations and not be attached to a language federation. They are thinking only in terms of party activities in their respective county and state. But we also have other duties to fulfill which taxes the ability and resources of the federation's branches more than those which are not part of a language group. It is our duty to work among workers of our race because if we don't, no one else will. That was true when the first branch of our federation sprung up thirty years ago and that is still true today. Besides conducting and financing the socialist campaigns, doing agitational and educational work among our people, we always helped in Jimmie Higgins' style and contributed to general party activities. Our membership therefore was always more burdened than the average membership of the branches connected directly with the S. P. That fact partly explains why some of our comrades fathered a wish that there should be no federation but just a Socialist Party.

The language groups in the Socialist movement of this country will cease to function when there will be no further need for them. Some Federations are already a thing of the past, not because they became unnecessary, but because they lacked enough comrades who were willing to work in them and carry on the burden of sacrifices.

In branches of the Yugoslav Federation there is a place not only for those who come over to this country and be-

come its citizens, but also for their offspring. Their sons and daughters should learn to continue socialist agitational and educational work from them. They should prepare themselves to take a leading part, as class conscious workers, in fraternal and other institutions which were built by their parents in the last four decades. This would be the natural and proper process in melting our movement into a Socialist type of Americanization. In this way we would preserve the gains and work of the comrades in this Federation and at the same time benefiting the Socialist movement and the American workers. A strong, virile, aggressive Yugoslav Socialist Federation is as necessary today as in the time of its inception. Our duty therefore, is to make it stronger, more active and better adaptable for its tasks.

Guest Students in the United States

The number of students from other lands now studying in this country is 8,220, as compared with 10,394 during the previous academic year, reports the Committee on Friendly Relations Among Foreign Students. Canada heads the list with 1,118 representatives; China, 954; Japan, 800; Philippine Islands, 673. The largest foreign delegations are as follows: University of California, 563; New York university, 405; Columbia 346; Michigan, 274; University of Chicago, 233.

Soukup, Vladeck, Burt to Speak at Soc. Party Picnic in Chicago, July 2.

On Sunday, July 2, our comrades and sympathizers will meet at Pilsen Park, 26th St. and Albany Ave., where the Socialist party of Cook County will hold its annual picnic. Gates will be opened at 10 A. M. and from then on until late in the evening interesting features of the program will take place.

A gymnastic drill and exhibition will be given by the Bohemian Youth group, singing by Karl Marx singing society and ball games between the Chicago and Milwaukee Yipsels. Dr. Franz Soukup from Prague, Czechoslovakia, now on a speaking tour in this country, will be the principal speaker. He is a member of the Bureau of the Socialist and Labor International and president of the

We Told You So!

By Norman Thomas.

World events ought to offer a good cure to any Socialist who may be suffering from an inferiority complex. We were right about the War, right about the Peace of Versailles, right in demanding the recognition of Russia, right in denouncing the War Debts and Reparations, right in our opinion of the false prosperity of the Coolidge epoch, right about the general breakdown of the older Capitalism. There is not a single intelligent measure which does not justify our diagnosis of the situation: rather than anything the Democratic Party ever said. The criticism of Roosevelt's plans is either that they point toward state capitalism or that, as in the case of relief of unemployment, they are pale copies of Socialist plans and do not go anything like far enough. Even if the Public Works Bill passes it will not bring enough aid or bring it promptly enough. The crisis of the relief situation lies ahead rather than behind. Hence the necessity for us to press on. That means to build up organization and to push the Continental Congress.

It is not in the realm of ideas but of organization that Socialists have cause for humility and searching of hearts. I do not know a better way now of building up organization than to make the Socialist Summer Schools a big success. Watch for notices. Go if you can. Get well qualified comrades to go.

Peeping "Mom"

Suitor "Do you ever peep through the keyhole when I am sitting in the parlor with your sister?" Small Brother (with burst of candor): "Sometimes, when mother isn't there.—Hummel, Hamburg."

These can't be another boom right away. It will take time to produce a new crop of trustful idiots.

The Economic Conference

The list of American delegates to the world economic conference, appointed by President Roosevelt, does not look very heavy.

The list includes Cordell Hull, secretary of state, who is acting as chairman of the delegation; James M. Cox, former governor of Ohio and Democratic candidate for president in 1920, who is its vice chairman; Senator Key Pittman of Nevada, chairman of the senate committee on foreign relations; Senator James Couzens of Michigan; Representative Samuel D. Reynolds of Tennessee, chairman of the house committee on foreign relations; and Ralph W. Morrison of Texas, a retired banker. Of course there was sent the usual staff of experts to advise the delegates and to do research for them.

Of these delegates, it is probable that Senator Couzens is the most formidable. He is the only Republican delegate, and, as such, would naturally be supposed not to count for so much as the other delegates, as all the others belong to the president's own party.

A Brutal Assault

Yipsel picketers were assaulted by soldiers and ex-soldiers in New York city on Memorial day, and were beaten up for carrying banners with the slogans, "Refuse to Fight," "No More War," and "Capitalism Brings War". Police allowed the brutal assault to be made. We are glad to hear that the Socialists are attempting to bring the guilty parties to justice. We hope they will be sent to prison.

Of all people, ex-service men should be glad to see anyone have the intelligence and courage to carry banners with the slogans quoted above. Capitalism brought on the World war, and the service men were conscripted to fight in a war that had no more idealism than a skunk. Having been tricked into the trenches themselves, a reasonable person would suppose they would show sympathetic appreciation and admiration for youth who have the courage and the common sense to oppose war. In any event, the Yipsels are worthy of appreciation and admiration for doing so.

The incident shows how far we still have to go, in order to educate the war spirit out of the hearts and minds of the people. It is at least encouraging to know that progress has been made. Widespread student opposition to war service indicates it.—T. M. L.

Should there be a treaty emanating from the conference, it would have to be ratified by the senate in order to become effective in this country. A two-thirds vote of the senate would be required. Hence the good policy of having a Republican on the delegation. When President Wilson went to Versailles to help to frame the so-called treaty of peace, he made the tactical error of leaving Republican senators off the delegation. The treaty was so impossible that it probably could not have been ratified anyhow, but it would have had a better chance if he had

recognized the Republicans by placing one or more Republican senators on the delegation. Roosevelt is to clever a diplomat to repeat that mistake. However, Couzens is not exactly an orthodox Republican.

European countries have their experts on the scene also. There was much clashing of interests already. A few trade barriers may be removed. An agreement regarding money standards is possible. From all appearances, little else is to be hoped for. Too much nationalism will in all probability keep to conference from being an outstanding success. Capitalism stands in the way.

SEARCHLIGHT

By DONALD J. LOTRICH

Our comrades are working on two important projects, the Cook County Picnic on Sunday, July 2, and the Continental Congress, Illinois Division, on Saturday and Sunday, July 22 and 23. For the picnic we must rally our forces and wind up with a spurt in the sales of tickets. A good deal has already been said about the importance of a big attendance from our nationals. Every year a good many attend the Socialist picnics. Gradually they had gotten accustomed to our ways but this year we must supercede all records of the past. The location for one and the low price should draw them to Pilsen Park.

When we will have been finished with the picnic every one of our active workers must go on duty and visit the many units of our nationals in order that they may send representation to Springfield, Ill., to the convention of the Illinois Division of the Continental Congress. There should be no reason why at least 100 Yugoslav delegates can't be present on July 22 and 23. To get that many we must write, talk and appeal for representatives. The program of the Congress is so well defined that not a single lodge, club, or body should hesitate in supporting it. In order to spread the message four minute speakers must go out.

It is good news to know that Pioneer Lodge No. 559 SNPJ has elected two delegates to the Congress Convention. Alice Artach and Oscar Godina were selected. This was done because the next meeting of the Lodge falls on July 21, and we felt the time too short to prepare for the trip.

Some of our good friends write that they are not entirely satisfied with the outcome of elections at the SNPJ Convention. We can't say that we are entirely satisfied either. Some changes were made which in ordinary times would never occur. I have often said and repeated it during the convention that in a good, well disciplined organization the individual loses his identity. In the case of the Socialists they are morally bound to do the proper thing and sacrifice that individualism for the good of the many. If the selections weren't altogether satisfactory it is due to lack of knowledge and sentiment and it is up to our people to bring about that proper knowledge and education.

A peculiar atmosphere prevailed among the young delegates at the last convention. Several were the loud spokesmen, much before the sessions, to keep politics out of the Society but upon their arrival fell into the camp of reactionary politics. Even on the convention floor some objected to the passage of working

class resolutions. It would be well to conduct a class for them in what is or what is not politics. In fact, it would be well that they learn what politics really are, for, they feel that a workers' political organization is playing politics while they do not consider their maneuvers as such. Because we strive to benefit all the workers we are considered politicians. Yet, their chop-suey affiliations for the benefit of reactionary individuals, that's not to be considered politics. We hope these young men have learned that after all they did not benefit the Society or the workers but rather a few individuals who seek only private gain.

Only a year ago big business formed a "Keep the Government out of Business" organization. Does anyone know what has become of it? This organization started out like a ferocious lion. They are not even a tamed lamb now despite the fact that the government has had to rescue the banks, the railroads, insurance companies, and now the industries. Oh well, someday the people will yet awaken and disbelieve the exploiting robbers.

We hear a whole lot about nationalism. Much is also said against internationalism. But look, we are in so many different international conferences and the newspaper and radio accounts are so close to us that it makes us feel as if London, England was right on top of us. With the highly developed mode of travel and communication nationalism is losing its ties except in those countries where brutal force keeps the boundaries patrolled. But even there nationalism is a joke because the countries of the world are interdependent.

Nothing is a bigger black eye for nationalism than the present conference in London, England, where the delegates of 68 countries are endeavoring to readjust their economic "barbed wire" entanglements. And nothing else but the proper international relations can possibly help them out of this mess. It looks now as if some of them have had their national pride brushed a bit. They have all assembled so that everyone of the countries could go home with some gains and that's impossible. None are willing to concede to the others so very little is expected from the conference. But then, the very nature of their proposals and their demands cannot be satisfied by the present order. They will have to change their systems to change conditions.

Americanism: Cheerfully going in debt 25 billions to save Europe; yelping with fear when somebody suggests a little more spending to save America.

The Y. P. S. L.

Many of the active members of the Socialist party have graduated into it from the Young People's Socialist league, commonly called the Yipsels.

Established more than two decades ago, this organization has done splendid service in giving young people something worthwhile to strive for, in educating them along the lines of economics and social science, and preparing them for intelligent and efficient activity in the movement.

It has always been needed, but it is needed worse now than ever before, because conditions are more

critical and the demand for clear thinking is far greater than the supply.

The league is growing. It wants to grow faster. It puts on membership drives for that purpose. It is to the advantage of the cause that it should grow as fast as possible and widen its influence to the fullest extent.

Yipsels are always on hand to lend assistance in all party activities. Comrades who are beyond the Yipsel age should reciprocate in every feasible way to aid in the growth and development of the league.

—T. M. L.

FAREWELL TO THE MORGAN MYTH

By JOSEPH E. COHEN

Our American money king has been on parade. We are the richest nation on earth. What we own is about one-third of the wealth of the world. And Morgan is our monarch. So when he started down the avenue, the whole country was out to enjoy the spectacle. Naturally, those who stepped behind him should be the next biggest to him through-out the land.

What a parade it has been! An ex-president carried his banner. Chairmen of both Republican and Democratic national committees followed close. One of them even wrote a letter "hoping he could return the favor" of being in Morgan's good graces.

The present secretary of the treasury an ambassador, a member of the supreme court and several outstanding figures in Washington had been smiled up-on by the benign monarch. Lesser judges, statesmen, conspicuous members of the bar, publishers and other picked figures in molding opinion, making industry and shaping government, filled in as the "choice and master spirits of the age" wearing his livery.

To be sure, the House of Morgan is not the only banking castle either here or so to international finance. After his regiment others could come. But that would only lengthen the parade with all those and sundry who have been playing around with "other people's money"—and enriching themselves out of the profit snatched from the labor of the land. The public had the right to suppose that when Morgan went on parade, it was witnessing the main event. Whoever might govern states or the nation, whoever might be mentioned for industrial gliahs, when the letter of their titles were spelled out, it would be found that, taken together, they but fed the mighty name of Morgan.

Railroads, public utilities, banking chains, newspapers, corporations in all pursuits thrived or failed by the will of the money king.

dealings, that he "could not remember" small items. No wonder! At the present moment about a half-billion of quite liquid assets are bulging in his firm's pockets.

And yet what enormous feet of clay on this same colossus of coin! Pressed to answer, he cheerfully admitted that he had been caught in the industrial collapse just like any ordinary human being. "Even as you and I."

He could not turn the tide of events. He rode the crest. And when industry slid down into the trough, he got drenched just like everybody else.

But how can a king look regal when his purple robes drip with water, when straggly hair is tangled up with seaweed, and when he has to rub sand out of his eyes? It can't be done.

When the going is good, Morgan can make or unmake business. But he cannot stem the tide of chaotic capitalism. That is beyond him.

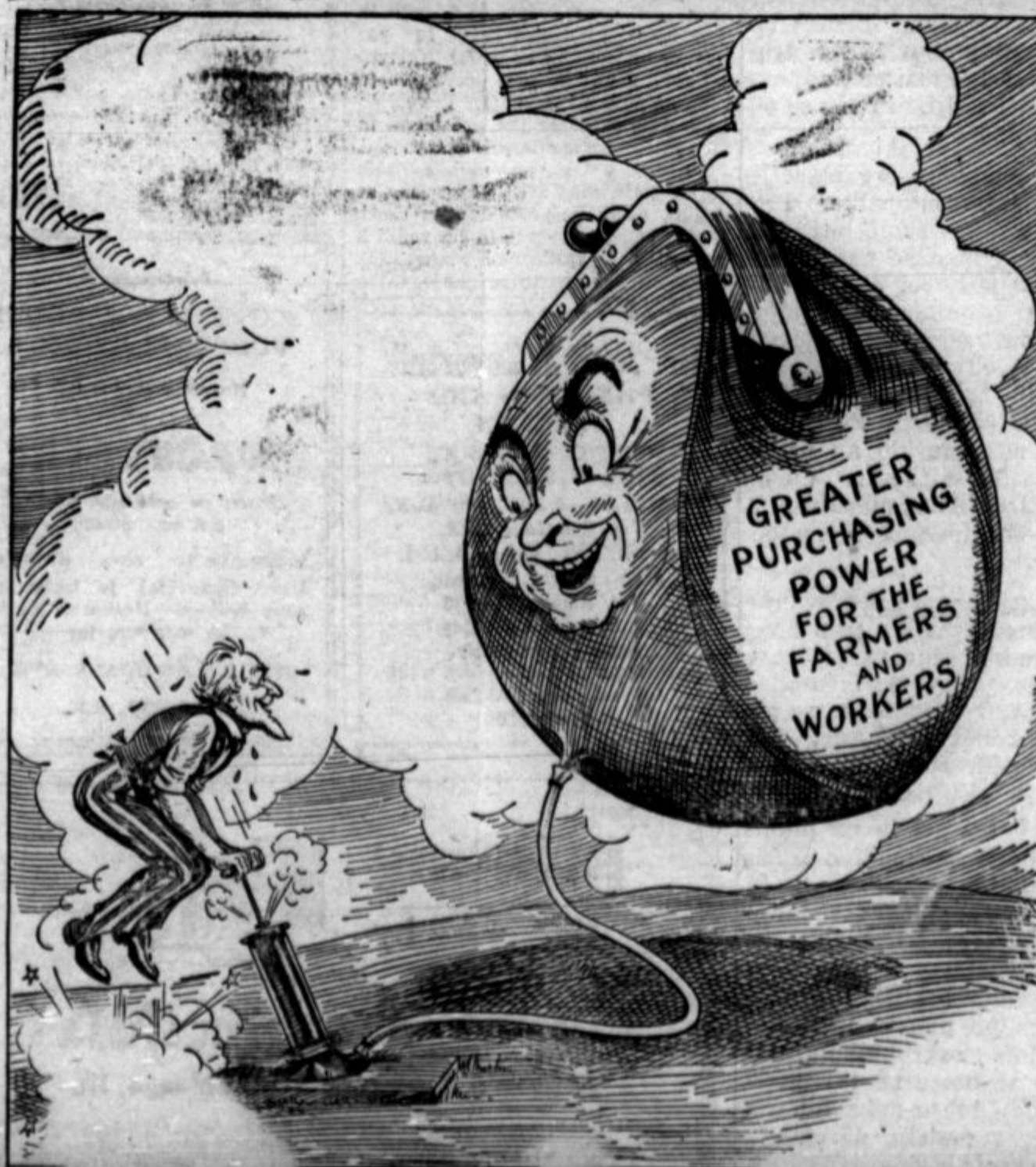
So why make him out to be monarch of our golden age? Once the test of navigation in storm is put upon his majestic splendor, there is the utter shattering of the Morgan myth.

But if he cannot ride capitalism, who can? That question the gentlemen who make up the present government administration are trying to answer. Neither congress nor the public is invited to intrude.

What matters is, the Morgan myth is gone, like the flimsy figments of other years. Private banking, private business, private capitalism are exposed for the sham and mockery of the public welfare they are. Farewell—though it be a fond farewell—to the saga of their tawdry kingdom.

What is to take the place of the sorry fable? The strong and vital realism of public banking, public business and public benefit—the nation for those whose labor builds the nation and who can save it from the feeble myths of capitalism in retreat.

THE ONLY "INFLATION" WHICH WILL HELP!

John Baer is Labor, Washington, D. C.